

i Verden, hvor man har indført en Normalarbejdstid paa 8 Timer i Døgnet. Man har i forskellige Lande bestemt en fast Arbejdstid for Børn, Kvinder og Arbejdere i sundhedsfarlige Virksomheder og deslige, og vi have i vort Land ogsaa haft vor Opmærksomhed henvendt paa den Slags Forhold og Virksomheder. Men hvordan ere Forholdene da med Hensyn til Arbejdstiden i andre Lande? I Østerrig er der i Fabrikvirksomheder en Arbejdstid af 11 Timer i Døgnet, i Svejts er der ligeledes 11 Timer; i Frankrig fra 10 Timer i Virksomheder, hvor voksne Mænd arbejde sammen med Kvinder og unge Arbejdere, i Bedrifter med over 20 Arbejdere og med Maskindrivkraft indtil 12 Timer, for Kvinder er Arbejdstiden indskrænket til 10 Timer.

Hvordan ere Forholdene hos os? De have her udviklet sig i Retning af mindre Arbejdstid i den sidste Menneskealder. For en Menneskealder tilbage var Arbejdstiden omtrent 11 Timer gennemsnitlig, men i den Tid, hvori dette Spørgsmaal har været oppe mere eller mindre stærkt, har man vist, at man ad den frivillige Overenskomsts Vej kan indskrænke Arbejdstiden i de forskellige Virksomheder. Den normale Arbejdstid her i Landet i Fabrikker er 9—10 Timer, eller med andre Ord, den er i den sidste Menneskealder forkortet med $1\frac{1}{2}$ Time i Døgnet, alt sammen uden at Lovgivningsmagten er skreden ind. Det er sket ad frivillig Vej, eller man kan maaske sige, det er en Følge af den Kamp, som har været ført i dette Forhold. Sikkert er det, at Lovgivningsmagten har ikke paabudt en Nedgang i Arbejdstiden med $1\frac{1}{2}$ Time i Døgnet. Faktum er altsaa, at vi her til Lands have en kortere Arbejdstid, end man har i alle andre civiliserede Lande i Europa, og det forekommer mig at være det heldigste, at vi lade dette Spørgsmaal i al Almindelighed afgøre ad Overenskomstens Vej mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne. Selvfølgelig maa Lovgivningsmagten have sin Opmærksomhed henvendt paa, om der opstaar sundhedsfarlige Virksomheder, og om der i disse Virksomheder arbejder Kvinder og Børn. Da maa man som hidtil regulere Forholdene. Men i al Almindelighed at ville give Love om dette Forhold for voksne Mænd og at ville gennemføre en Normalarbejdsdag paa 8 Timer kan jeg ikke give min Tilslutning.

Naar jeg ser tilbage paa, hvad der var Formaalet for dette Ting for en Række Aar tilbage, og sammenligner det med, hvad

der nu synes at være Formaalet i mange Forhold, er der sket en Forandring, som jeg ikke hilser med Glæde. I mine yngre Dage, da jeg traadte ind i dette Ting, var Formaalet for vor Virksomhed at løse hemmende Baand og skaffe Albuenum, for hvem der vilde og for hvem der kunde arbejde, baade i Haandens og i Aandens Verden. Nu er Forholdet anderledes. Det synes nu, at de demokratiske Bestræbelser mere og mere skulle gaa ud paa at binde i Stedet for at løse, at skabe Baand og vanskeliggøre Bevægelsen. Man vælger det skønne Navn „Beskyttelse“, det ved jeg nok, men i Realiteten er det et Baand, man lægger paa Arbejderen, naar det bestemmes, at han ikke maa anvende sine Kræfter og ikke maa tjene saa meget, han vil, han maa indskrænke sig til at arbejde 8 Timer, ikke videre. Det kalder man Beskyttelse, men jeg kalder det et Baand, man lægger paa den enkeltes fri Selvbestemmelsesret, paa den enkeltes fri Ret til at disponere over sin Arbejds-kraft. Det er en hæderlig Sag at arbejde, det skulde være den hæderligste Opgave for hvert enkelt Menneske. Men at paa-byde ved Lov, hvor meget eller hvor lidt den enkelte maa arbejde, finder jeg urigtigt. Og da det nu viser sig, at dette Forhold kan tillempes efter Øjeblikkets Trang og Tarv ad Frivillighedens og Overens-komstens Vej, forekommer det mig, der ikke er nogen Anledning for Regeringen til at komme ind paa en Lovgivning angaaende dette Forhold.

Et æret Medlem, det ærede Medlem fra Maribo (Rørdam), mente, at der kunde være Anledning til at tage dette Spørgsmaal op, fordi man f. Eks. ser, hvor mange der bliver kasseret ved Sessionerne. Jeg vil dertil sige, at disse Kassationer foregaa neppe, fordi de vedkommende have arbejdet for meget eller for strengt. Det er vist andre Hensyn, der gøre sig gældende. Et af de Hensyn, der gøre sig gældende, er, at man i Henhold til den nugældende Hærlov ikke har Brug for alt det vaabenføre Mandskab. Som Følge deraf er Sessionsbedømmelsen meget mildere, end den efter min Mening burde være, og end den kan være i det Tilfælde, man fuldt ud har almindelig Værnepligt. Dernæst er der en Mængde, der møder i 18—19 Aars Alderen, hvad tidligere ikke skete, og de ere altsaa ikke tilstrækkeligt udviklede. Naar det ærede Medlem nævnedes som Eksempel, at mange kasseredes, fordi deres Fødder ikke var i Orden, fordi de var platfodede, kunde det jo være, at det